Čtvrtek 30. března 2023

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2023)0094

Zpráva o právním státu za rok 2022 – stav právního státu v Evropské unii

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. března 2023 o zprávě o právním státu 2022 – stavu právního státu v Evropské unii (2022/2898(RSP))

(2023/C 341/01)

Evropský parlament,

— s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (dále jen „SEU“), zejména na její článek 2, čl. 3 odst. 1, čl. 3 odst. 3, druhý pododstavec, čl. 4 odst. 3 a články 5, 6, 7, 11, 19 a 49,

— s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na její články, které se týkají dodržování, prosazování a ochrany demokracie, právního státu a základních práv v Unii, včetně článků 70, 258, 259, 260, 263, 265 a 267,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,

— s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. července 2022 nazvané „Zpráva o právním státu 2022 – Stav právního státu v Evropské unii“ (COM(2022)0500),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie [1] (nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1381/2013 a nařízení Rady (EU) č. 390/2014 [2],

— s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,

— s ohledem na nástroje OSN pro ochranu lidských práv a základních svobod a doporučení a zprávy všeobecného pravidelného přezkumu ze strany OSN i na judikaturu orgánů zřízených smlouvami OSN a na zvláštní postupy Rady pro lidská práva,

[1] Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.
[2] Úř. věst. L 156, 5.5.2021, s. 1.

— s ohledem na doporučení a zprávy Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva, Vysokého komisaře pro národnostní menšiny, zástupce pro svobodu sdělovacích prostředků a dalších orgánů Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE),

— s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, Evropskou sociální chartu, judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Evropského výboru pro sociální práva, úmluvy, doporučení, rezoluce, stanoviska a zprávy Parlamentního shromáždění, Výboru ministrů, komisaře pro lidská práva, Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti, Řídícího výboru pro boj proti diskriminaci, pro rozmanitost a inkluzi, Benátské komise a dalších orgánů Rady Evropy,

— s ohledem na memorandum o porozumění mezi Radou Evropy a Evropskou unií ze dne 23. května 2007 a na závěry Rady ze dne 8. července 2020 o prioritách EU pro spolupráci s Radou Evropy v letech 2020–2022,

— s ohledem na odůvodněný návrh rozhodnutí Rady ze dne 20. prosince 2017 o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky, předložený Komisí v souladu s čl. 7 odst. 1 SEU (COM(2017)0835),

— s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) ze dne 19. července 2022 s názvem „Evropská občanská společnost: stále pod tlakem“, zprávu agentury FRA ze dne 8. června 2022 s názvem „Zpráva o základních právech – 2022“, ze dne 19. srpna 2022 s názvem „Ochrana občanského prostoru v EU“ a ze dne 3. listopadu 2022 s názvem „Antisemitismus – přehled antisemitských incidentů zaznamenaných v Evropské unii v letech 2011–2021“ a na její další zprávy, údaje a nástroje, zejména informační systém Evropské unie pro základní práva (EFRIS),

— s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2016 obsahující doporučení Komisi o vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva ([3]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2018 o rozhodnutí Komise aktivovat čl. 7 odst. 1 SEU v souvislosti se situací v Polsku ([4]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 19. dubna 2018 o nutnosti zřídit nástroj pro evropské hodnoty na podporu organizací občanské společnosti, které prosazují základní hodnoty v rámci Evropské unie na místní a vnitrostátní úrovni ([5]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o návrhu, který vybízí Radu, aby podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii rozhodla, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena ([6]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 14. listopadu 2018 o potřebě komplexního mechanismu EU na ochranu demokracie, právního státu a základních práv ([7]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2020 o vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva ([8]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2020 o dopadu opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19 na demokracii, právní stát a základní práva ([9]),

---

([3]) Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 162.
([4]) Úř. věst. C 129, 5.4.2019, s. 13.
([5]) Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 117.
([6]) Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 66.
([7]) Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 45.
([8]) Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 2.
([9]) Úř. věst. C 415, 13.10.2021, s. 36.

Čtvrtek 30. března 2023

— s ohledem na své usnesení ze dne 10. června 2021 o stavu právního státu v Evropské unii a uplatňování nařízení o podmíněnosti (EU, Euratom) 2020/2092 ([10]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o zprávě Komise o stavu právního státu za rok 2020 ([11]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2021 o vytvoření pokynů pro uplatňování obecného režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU ([12]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 11. listopadu 2021 o posílení demokracie a svobody a plurality sdělovacích prostředků v EU: nevhodné využívání občanskoprávních a trestněprávních žalob k umlčení novinářů, nevládních organizací a občanské společnosti ([13]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2021 o hodnocení preventivních opatření k zamezení korupci, neoprávněným výdajům a zneužívání finančních prostředků EU a členských států v případě fondů pro mimořádné události a ve výdajových oblastech týkajících se řešení krizí ([14]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2022 o zmenšujícím se prostoru pro občanskou společnost v Evropě ([15]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2022 o právním státu a důsledcích rozsudku Soudního dvora EU ([16]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2022 o zprávě Komise o právním státu za rok 2021 ([17]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2022 o právním státu a případném schválení polského národního plánu pro oživení (RRF) ([18]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. září 2022 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii stanovuje, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena ([19]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. září 2022 o stavu základních práv v Evropské unii v roce 2020 a 2021 ([20]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2022 o právním státě na Maltě pět let po vraždě Daphne Caruanové Galiziové ([21]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2022 o rostoucím počtu trestných činů z nenávisti namířených proti osobám LGBTIQ+ v celé Evropě s ohledem na nedávnou homofobní vraždu na Slovensku ([22]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 10. listopadu 2022 o rasové spravedlnosti, nediskriminaci a boji proti rasismu v EU ([23]),

---

([10]) Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 86.
([11]) Úř. věst. C 81, 18.2.2022, s. 27.
([12]) Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 146.
([13]) Úř. věst. C 205, 20.5.2022, s. 2.
([14]) Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 48.
([15]) Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 2.
([16]) Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 168.
([17]) Úř. věst. C 479, 16.12.2022, s. 18.
([18]) Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 108.
([19]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0324.
([20]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0325.
([21]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0371.
([22]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0372.
([23]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0389.

— s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2022 o posouzení dodržování podmínek v oblasti právního státu podle nařízení o podmíněnosti ze strany Maďarska a aktuálním stavu maďarského plánu pro oživení a odolnost ([24]),

— s ohledem na zprávu o konečném výsledku, kterou vypracovala Konference o budoucnosti Evropy,

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

A. vzhledem k tomu, že Unie je založena na společných hodnotách zakotvených v článku 2 SEU, jimiž jsou úcta k lidské důstojnosti, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, tedy hodnotách, které jsou společné členským státům EU a které musí kandidátské země EU dodržovat, aby mohly vstoupit do Unie, neboť jsou součástí kodaňských kritérií a nelze je po přistoupení opomíjet nebo znovu vykládat; vzhledem k tomu, že demokracie, právní stát a základní práva jsou vzájemně se posilující hodnoty, které v případě oslabení mohou znamenat systémové ohrožení Unie a práv a svobod jejích občanů; vzhledem k tomu, že dodržování zásad právního státu je pro Unii jako celek i její členské státy závazné na všech úrovních správy, včetně subjektů na nižší než celostátní úrovni;

B. vzhledem k tomu, že Konference o budoucnosti Evropy jasně vyjádřila přání, aby EU systematicky prosazovala právní stát ve všech členských státech, chránila základní práva občanů a zachovala důvěryhodnost EU při prosazování jejích hodnot v EU a v zahraničí;

C. vzhledem k tomu, že zásada loajální spolupráce uvedená v čl. 4 odst. 3 SEU ukládá Unii a členským státům povinnost vzájemně se respektovat a pomáhat si při plnění závazků vyplývajících ze Smluv a členským státům ukládá povinnost přijmout veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají ze Smluv nebo z aktů orgánů Unie;

D. vzhledem k tomu, že doplnění konkrétních a právně závazných doporučení pro jednotlivé země by členským státům pomohlo předcházet problémům a zhoršující se situaci v oblasti právního státu, odhalovat je a řešit;

E. vzhledem k tomu, že členské státy zavedly mimořádná opatření v reakci na pandemii COVID-19; vzhledem k tomu, že aby byla tato opatření zákonná, musela při omezování základních práv nebo základních svobod dodržovat zásady nezbytnosti a proporcionality; vzhledem k tomu, že některé vlády využily mimořádná opatření jako záminku k oslabení demokratického systému brzd a protivah;

F. vzhledem k tomu, že je nezbytné posílit a zefektivnit stávající mechanismy a vytvořit jednotný komplexní mechanismus EU pro účinnou ochranu demokracie, právního státu a základních práv a zajistit, aby hodnoty podle článku 2 SEU byly dodržovány v celé Unii a prosazovány v kandidátských zemích, i když s různými monitorovacími režimy, aby členské státy nemohly vytvářet vnitrostátní právní předpisy, které jsou v rozporu s ochranou podle článku 2 SEU; vzhledem k tomu, že Komise a Rada stále popírají potřebu interinstitucionální dohody o mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva;

G. vzhledem k tomu, že od května 2022 se Parlament ve svých usneseních zabývá také stavem právního státu v Maďarsku, na Maltě a v Polsku; vzhledem k tomu, že Monitorovací skupina pro demokracii, právní stát a základní práva Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu se rovněž zabývá určitými otázkami v Bulharsku, Řecku, na Slovensku, ve Slovinsku a ve Španělsku;

Souhrnné posouzení zprávy

1. vítá třetí výroční zprávu Komise o právním státu, která je součástí souboru nástrojů Komise na podporu právního státu; domnívá se, že zpráva představuje krok směrem k soudržnému mechanismu, který má chránit hodnoty Unie zakotvené v článku 2 SEU, a že klíčovou výzvou nyní je efektivně a konzistentně využívat stávající soubor nástrojů k ochraně a prosazování těchto hodnot;

([24]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0422.

Čtvrtek 30. března 2023

2. bere v potaz zlepšení oproti předchozím výročním zprávám, například doplnění doporučení pro jednotlivé země; vítá rovněž zvláštní pozornost věnovanou veřejnoprávním sdělovacím prostředkům a opatřením k zajištění transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků, včetně hodnocení v rámci nástroje pro sledování plurality sdělovacích prostředků, posouzení provádění rozsudků Evropského soudu pro lidská práva členskými státy, dále pak pozornost věnovanou financování politických stran, zaměření na orgány pro rovné zacházení, vnitrostátní instituce pro lidská práva a veřejné ochránce práv, monitorování jmenování do vysokých funkcí v systému soudnictví a zvýšenou pozornost věnovanou právnickým profesím, včetně soudců, notářů a právních zástupců;

3. vybízí Komisi, aby prohloubila svou účast ve veřejných diskusích na místní, regionální a vnitrostátní úrovni a aby více investovala do zvyšování povědomí o hodnotách Unie a použitelných nástrojích, včetně výroční zprávy, zejména v zemích, které vzbuzují vážné obavy; podporuje snahu Komise o zdokonalení metodiky podávání zpráv a domnívá se, že rozšíření oblasti působnosti zprávy by mělo jít ruku v ruce s navýšením zdrojů; domnívá se, že by Komise měla více času věnovat návštěvám zemí, a to i v terénu;

4. vyjadřuje politování nad znepokojivými trendy, pokud jde o svobodu tisku, pluralitu sdělovacích prostředků a bezpečnost novinářů v několika členských státech, a vyzývá Komisi, aby situaci sdělovacích prostředků v budoucích zprávách pečlivě sledovala, včetně vlastnictví sdělovacích prostředků a financování veřejnoprávních sdělovacích prostředků, a aby poskytovala doporučení a následná opatření prostřednictvím vhodných politických a právních kroků; odsuzuje rušivé politické vměšování do redakčních rozhodnutí, zneužívající žaloby (strategické žaloby proti účasti veřejnosti) a nezákonné sledování novinářů, zejména s využitím špionážního softwaru, a potvrzuje, že novináři budou ohroženi, dokud instituce nebudou schopny nebo ochotny stíhat korupci, kterou novináři odhalují;

5. zdůrazňuje zvláštní úlohu, kterou hrají národní soudcovské rady při ochraně nezávislosti soudů a soudců před politickým vměšováním; vyjadřuje politování nad pokračující politizací těchto orgánů v některých zemích a nad ničivým dopadem, který to má na nezávislost a integritu jejich soudních systémů;

6. uznává důležitou úlohu Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) při ochraně právního státu a boji proti korupci v Unii a vybízí Komisi, aby v následných zprávách bedlivě sledovala úroveň spolupráce členských států s úřadem EPPO; vyzývá členské státy, které tak dosud neučinily, aby se k úřadu EPPO připojily;

7. vyjadřuje politování nad skutečností, že Komise se v plném rozsahu nezabývala doporučeními Parlamentu obsaženými v jeho předchozích usneseních ([25]), a vyzývá Komisi, aby tak učinila;

8. je znepokojen nedostatečným souladem mezi horizontální zprávou a doporučeními, zejména tím, že obavy týkající se jednotlivých zemí vyjádřené v horizontální zprávě plně neodpovídají doporučením pro jednotlivé země; žádá, aby byla vytvořena jasná vazba mezi vyjádřenými obavami a navrhovanými doporučeními;

9. zdůrazňuje, že záměrné cílení na práva menšinových skupin v některých členských státech mělo za následek sled událostí v jiných oblastech, o čemž svědčí ústup v prosazování práv žen, včetně zhoršení situace v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, a situace osob LGBTIQ+, migrantů a dalších menšinových skupin; požaduje, aby bylo v kapitolách zprávy o jednotlivých zemích shrnuto provádění akčního plánu EU proti rasismu a aby byla provedena analýza toho, jak odmítavý postoj vůči prosazování právního státu ovlivňuje různé menšinové skupiny;

10. odsuzuje pokyny vydané italskou vládou městské radě v Miláně, aby přestala registrovat děti rodičů stejného pohlaví; domnívá se, že toto rozhodnutí nevyhnutelně povede k diskriminaci nejen párů stejného pohlaví, ale především jejich dětí; považuje toto opatření za přímé porušení práv dětí uvedených v Úmluvě OSN o právech dítěte z roku 1989; je znepokojen tím, že toto rozhodnutí je součástí širšího útoku na komunitu LGBTQI+ v Itálii; vyzývá italskou vládu, aby své rozhodnutí okamžitě zrušila;

([25]) Usnesení ze dne 24. června 2021 o zprávě Komise o právním státu za rok 2020 a ze dne 19. května 2022 o zprávě Komise o právním státu za rok 2021.

11. vyzývá Komisi, aby při svém hodnocení všech kandidátských a potenciálních kandidátských zemí na přistoupení k EU využívala relevantní prvky metodiky používané ve výročních zprávách o právním státu;

Doporučení pro jednotlivé země

12. vítá, že v návaznosti na opakované výzvy Parlamentu a občanské společnosti předložené za tímto účelem byla doplněna doporučení pro jednotlivé země; připomíná, že výroční zprávy slouží jako základ pro informované diskuse o stavu právního státu v členských státech a orgánech EU; uznává, že tato doporučení pro jednotlivé země pomáhají zaměřit se na konkrétní problémy s cílem dosáhnout v členských státech skutečného zlepšení; vyjadřuje ovšem politování nad tím, že doporučení nejsou závazná; vyzývá Komisi, aby dále rozvíjela roční cyklus na podporu právního státu tím, že v příští výroční zprávě zhodnotí provádění doporučení pro jednotlivé země a stanoví konkrétní kritéria a jasný harmonogram provádění, přičemž bude jasně uveden pokrok i zhoršování stavu;

13. lituje skutečnosti, že mnohá doporučení jsou příliš neurčitá a nedostatečně konkrétní, aby bylo možné zajistit jejich účinné provádění; znovu opakuje, že je třeba stanovit harmonogram pro provádění doporučení a podrobně popsat možné důsledky v případě jejich nedodržení;

14. naléhavě vyzývá Komisi, aby bez váhání či odkladů zahájila příslušné postupy, zejména pokud vlády neprojevují ochotu dodržovat doporučení pro jednotlivé země;

15. chválí úsilí Komise o lepší spolupráci s vnitrostátními zúčastněnými stranami; uznává, že občanská společnost je zásadním aktérem právního státu a hraje důležitou roli při prosazování opatření v návaznosti na výroční zprávu a při jejich provádění; vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s agenturou FRA usilovala o důsledné a smysluplné zapojení občanské společnosti jak do přípravy, tak do prosazování opatření v návaznosti na zprávu na vnitrostátní úrovni, a to i tím, že organizacím občanské společnosti poskytne dostatek času na to, aby k procesu přispěly, a bude s nimi v kontaktu během návštěv v jednotlivých zemích; vyzývá Komisi, aby zajistila inkluzivnější, transparentnější a uživatelsky přívětivější přístup k cyklu s cílem zajistit smysluplnou účast a odpovědnost zúčastněných stran v průběhu celého procesu; požaduje systematičtější prezentaci příspěvků občanské společnosti a profesních organizací, např. z řad justice, s cílem doplnit informace poskytované vládami členských států;

16. uznává klíčovou úlohu občanské společnosti a zdravého občanského prostoru pro prosazování a ochranu právního státu a opakuje svou výzvu, aby byla podmínkám občanské společnosti v členských státech věnována samostatná kapitola; zdůrazňuje vazby mezi občanským prostorem a otázkami právního státu; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím vyčleněných finančních prostředků dále investovala do budování kapacit organizací občanské společnosti s cílem monitorovat situaci v oblasti právního státu v členských státech a podávat o ní zprávy a aby zajistila odpovídající ochranu občanské společnosti zapojené do tohoto procesu; je znepokojen tím, že neobjektivní rozdělování finančních prostředků má v některých zemích dopad na organizace občanské společnosti, které působí v oblasti prosazování práv zranitelných skupin nebo obecněji pracují na záležitostech, které vlády nepodporují; vybízí k důkladnému posouzení těchto otázek ve všech zemích, jichž se zpráva týká, a zdůrazňuje, že jsou zapotřebí doporučení pro jednotlivé země, která by se těmito otázkami zabývala; naléhavě vyzývá Komisi, aby zvážila přímé řízení fondů EU, a to i s cílem zajistit, aby koneční příjemci, včetně organizací občanské společnosti pracujících se zranitelnými skupinami, obdrželi finanční prostředky EU, které jsou pro ně určeny; vyzývá Komisi, aby sledovala dopad programu Občané, rovnost, práva a hodnoty na občanskou společnost v členských státech; vyzývá Radu a Komisi, aby poskytly odpovídající finanční prostředky nezávislým evropským kvalitním sdělovacím prostředkům na vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

17. zdůrazňuje, že je třeba vypracovat doporučení pro jednotlivé země týkající se reakcí členských států na pandemii COVID-19 a jejich dopadu na demokracii, právní stát a základní práva v Unii; vyzývá Komisi, aby i nadále monitorovala tyto vnitrostátní procesy, včetně osvědčených postupů, a podávala o nich zprávy;

18. vyjadřuje politování nad tím, že nebyla vydána doporučení pro jednotlivé země týkající se nezákonného používání sledovacích špionážních technologií, jako jsou Pegasus nebo Predator, členskými státy, a to navzdory konkrétním odhalením a rostoucímu množství důkazů o jejich používání proti novinářům, politikům, pracovníkům donucovacích orgánů, diplomatům, právníkům, podnikatelům, aktérům občanské společnosti a dalším subjektům; je mimořádně znepokojen riziky, která vznikají pro občanskou společnost, demokracii, právní stát a dodržování základních práv

v souvislosti s tím, že vlády členských států nekontrolovaně používají špionážní software; lituje, že orgány některých členských států nespolupracují s vyšetřovacím výborem Parlamentu pro prošetření používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru;

Nevyslyšené výzvy Parlamentu týkající se výroční zprávy o právním státu

19. znovu vyzývá Komisi, aby rozšířila rozsah svých zpráv tak, aby zahrnovaly všechny hodnoty zakotvené v článku 2 SEU; připomíná neodmyslitelnou vazbu, která existuje mezi právním státem, demokracií a základními právy; naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby neprodleně zahájily jednání s Parlamentem, pokud jde o interinstitucionální dohodu o mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva, který by se měl vztahovat na celý rozsah hodnot vymezených v článku 2 SEU; vyjadřuje politování nad tím, že součástí hodnocení Komise není porušování lidských práv migrantů, k němuž dochází na vnějších hranicích EU;

20. vyzývá k tomu, aby byly do výroční zprávy zahrnuty chybějící důležité prvky ze seznamu kritérií právního státu Benátské komise z roku 2016, jako je předcházení zneužívání pravomocí, rovnost před zákonem a nediskriminace;

21. vítá krok, který Komise učinila tím, že do své zprávy zahrnula provádění rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva členskými státy jako ukazatel kvality a dodržování zásad právního státu; vyzývá Komisi, aby tuto analýzu rozšířila na řádné provádění těchto rozhodnutí na vnitrostátní úrovni;

22. domnívá se, že spolupráce s Radou Evropy a dalšími mezinárodními organizacemi má pro podporu demokracie, právního státu a základních práv v EU velký význam; vyzývá Komisi, aby analyzovala jednotlivá sdělení orgánů zřízených smlouvami OSN;

23. opakovaně vyzývá Komisi, aby do zprávy začlenila novou samostatnou kapitolu věnovanou orgánům Unie, která by posoudila situaci, pokud jde o dělbu moci, rámec boje proti korupci, odpovědnost a systém brzd a protivah;

24. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že Rada není schopna učinit významný pokrok v rámci probíhajících postupů podle čl. 7 odst. 1 SEU; naléhavě vyzývá Radu, aby se zabývala veškerým novým vývojem, který má dopad na právní stát, demokracii a základní práva; znovu opakuje svou výzvu, aby se Rada zabývala doporučeními v rámci tohoto postupu, a zdůrazňuje, že jakékoli další odkládání takového jednání by znamenalo porušení zásady právního státu ze strany samotné Radou; trvá na tom, aby byla respektována úloha a pravomoci Parlamentu;

25. důrazně odsuzuje orgány členských států, které se odmítají zapojit do každoročního dialogu Komise o právním státu;

26. lituje skutečnosti, že zpráva jasně neuznává záměrný proces odklonu od dodržování právního státu v některých členských státech; vyzývá Komisi, aby objasnila, že v případech dlouhodobého systematického, záměrného, závažného a stálého porušování hodnot uvedených v článku 2 SEU by dotčené členské státy mohly přestat splňovat všechna kritéria definující demokracii; připomíná, že Parlament již uvedl, že Maďarsko se podle příslušných ukazatelů změnilo na hybridní režim volební autokracie; opakuje doporučení určená Komisi, aby rozlišovala mezi systémovými a individuálními porušeními daných zásad, aby se vyhnula riziku bagatelizace nejzávažnějších případů porušení právního státu, a aby k doporučením pro jednotlivé země připojila lhůty pro provedení, cíle a konkrétní opatření, která mají být přijata;

27. připomíná svůj postoj ohledně zapojení panelu nezávislých odborníků, který by poskytoval poradenství všem třem orgánům v úzké spolupráci s Agenturou EU pro základní práva; opakuje svou výzvu Komisi, aby vyzvala agenturu FRA k poskytování metodického poradenství a k provedení srovnávacího výzkumu, aby bylo možné doplnit podrobnosti v klíčových oblastech výroční zprávy, a to vzhledem k neoddělitelným vazbám mezi základními právy a právním státem; žádá své předsednictvo, aby s ohledem na neochotu Komise a Rady uspořádalo zadávací řízení s cílem tento panel vytvořit pod záštitou Parlamentu, a to v souladu se závazkem přijatým v předchozích usneseních ([26]), aby mohl Parlamentu radit ohledně dodržování hodnot zakotvených v článku 2 SEU v jednotlivých členských státech, a na tomto příkladu ukázat, jak by mohl takový panel v praxi fungovat;

([26]) Usnesení ze dne 24. června 2021 o zprávě Komise o právním státu za rok 2020 a ze dne 19. května 2022 o zprávě Komise o právním státu za rok 2021.

28. znovu opakuje, že roční cyklus na podporu právního státu by měl sloužit jako podnět pro aktivaci dalších nástrojů, aby bylo možné reagovat na ohrožení nebo porušení zásady právního státu na vnitrostátní úrovni, např. se jedná o článek 7 SEU, nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu, postup pro posílení právního státu, řízení o porušení Smlouvy, včetně zrychlených řízení, podávání žádostí o předběžná řízení u Soudního dvora Evropské unie a žaloby týkající se neprovedení rozsudků Soudního dvora Evropské unie nebo nástroje používané na základě finančních právních předpisů EU; znovu vyzývá Komisi, aby vytvořila přímou vazbu mimo jiné mezi výročními zprávami o právním státu a mechanismem podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;

o

o o

29. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Agentuře Evropské unie pro základní práva, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, OSN a vládám a parlamentům členských států.